

**PORÓWNANIE
PRZEPISÓW USTAWY
O RACHUNKOWOŚCI
i MSR/MSSF
2015**

**PRAKTYCZNE ZESTAWIENIE
POLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH REGULACJI
W ZAKRESIE RACHUNKOWOŚCI
I SPRAWOZDAWCZOŚCI**



**OFICyna
PRAWA
POLSKIEGO**

BIBLIOTEKA FINANSOWO-KSIĘGOWA

**PORÓWNANIE
PRZEPISÓW USTAWY
O RACHUNKOWOŚCI
i MSR/MSSF
2015**

**RAKTYCZNE ZESTAWIENIE
POLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH REGULACJI
W ZAKRESIE RACHUNKOWOŚCI
I SPRAWOZDAWCZOŚCI**



BIBLIOTEKA FINANSOWO-KSIĘGOWA

Redaktor prowadzący: Lidia Pogodzińska

Autor: dr Katarzyna Trzpiola

Korekta: Zespół

Skład i łamanie: Norbert Bogajczyk, Raster studio

Projekt okładki: Piotr Fedorczyk

Druk: Miller Druk sp. z o.o.

Copyright © by Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o., Warszawa 2015

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, przedrukowywanie i rozpowszechnianie całości lub fragmentów niniejszej pracy bez zgody wydawcy zabronione.

ISBN: 978-83-269-3913-6

Nakład: 200 egz.

Wydawca:

Natalia Gowin

„Oficyna Prawa Polskiego”

Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

ul. Łotewska 9a, 03-918 Warszawa

Dystrybucja:

tel.: 22 518 29 29

faks: 22 617 60 10

e-mail: cok@wip.pl

Publikacja „Porównanie przepisów ustawy o rachunkowości i MSR/MSSF 2015” chroniona jest prawem autorskim. Przedruk opublikowanych materiałów, bez zgody wydawcy, jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło. Informujemy, że Państwa dane osobowe będą przetwarzane przez Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Łotewskiej 9a w celu realizacji niniejszego zamówienia oraz do celów marketingowych – przesyłania materiałów promocyjnych dotyczących innych produktów i usług. Mają Państwo prawo do wglądu oraz poprawiania swoich danych, a także do wyrażenia sprzeciwu wobec ich przetwarzania do celów promocyjnych. Podanie danych jest dobrowolne. Zapewniamy, że Państwa dane nie będą przekazywane bez Państwa wiedzy i zgody innym podmiotom.

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Wykaz aktualnie obowiązujących MSR i MSSF	6
Porównanie poszczególnych standardów do UoR	8
Interpretacje do poszczególnych standardów	37
Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości	41

WSTĘP

Oddaję w Państwa ręce publikację zawierającą wykaz różnic pomiędzy przepisami MSSF a ustawą o rachunkowości. Jest to tzw. wykaz w „pigułce”, który dostarcza niezbędnych informacji w tym zakresie.

Publikacja porównuje w praktyczny sposób poszczególne MSR/MSSF do ustawy o rachunkowości. Każdy z międzynarodowych standardów jest opisany z odniesieniem do analogicznych regulacji w polskiej ustawie i Krajowych Standardach Rachunkowości (dalej: KSR).

Warto zwrócić szczególną uwagę na różnice w regulacjach MSR/MSSF i UoR. Brak niektórych regulacji w ustawie o rachunkowości zezwala jednostkom, które nie są zobligowane do stosowania MSR, na wykorzystanie standardów w zakresie nieuregulowanym polskimi przepisami rachunkowymi.

Opracowanie zawiera również praktyczny wykaz interpretacji wydawanych od 2002 roku wraz ze wskazaniem standardów, których dotyczą.

Na końcu opracowania znajdują Państwo płytę CD zawierającą treść wszystkich obecnie obowiązujących MSR/MSSF oraz ujednolicony tekst ustawy o rachunkowości.

Wykaz aktualnie obowiązujących MSR i MSSF

Od 2005 roku wszystkie spółki notowane w UE (w tym banki i zakłady ubezpieczeń) mają obowiązek przygotowywać skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości MSSF. Państwa członkowskie mogą również zezwolić spółkom notowanym w UE na stosowanie standardów lub zobowiązać je do ich stosowania w rocznych sprawozdaniach finansowych, a w przypadku spółek nienotowanych w UE – na potrzeby sprawozdań skonsolidowanych lub rocznych.

W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy o rachunkowości (dalej: UoR), przyjmując zasady (politykę) rachunkowości, jednostki mogą stosować krajowe standardy rachunkowości wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości (art. 10 ust. 3 uor). W przypadku braku odpowiedniego standardu krajowego jednostki inne niż wymienione w art. 2 ust. 3UoR mogą stosować MSR.

Aktualnie obowiązujące standardy zawarte są w rozporządzeniu Komisji nr 1126/2008 z 3 listopada 2008 r. oraz w późniejszych rozporządzeniach je zmieniających. Tabela nr 1 zawiera aktualny wykaz obowiązujących MSR/MSSF.

Tabela 1. Wykaz MSR i MSSF

Numer standardu	Pełna nazwa
MSR 1	„Prezentacja sprawozdania finansowego”
MSR 2	„Zapasy”
MSR 7	„Rachunek przepływów pieniężnych”
MSR 8	„Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”
MSR 10	„Zdarzenia następujące po dniu bilansowym”
MSR 11	„Umowy o usługę budowlaną”
MSR 12	„Podatek dochodowy”
MSR 16	„Rzeczowe aktywa trwałe”
MSR 17	„Leasing”
MSR 18	„Przychody”
MSR 19	„Świadczenia pracownicze”
MSR 20	„Dotacje rządowe oraz ujawnianie informacji na temat pomocy rządowej”
MSR 21	„Skutki zmian kursów wymiany walut obcych”
MSR 23	„Koszty finansowania zewnętrznego”
MSR 24	„Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”

Numer standardu	Pełna nazwa
MSR 26	„Rachunkowość i sprawozdawczość programów świadczeń emerytalnych”
MSR 27	„Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”
MSR 28	„Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia”
MSR 29	„Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji”
MSR 32	„Instrumenty finansowe: prezentacja”
MSR 33	„Zysk przypadający na jedną akcję”
MSR 34	„Śródroczna sprawozdawczość finansowa”
MSR 36	„Utrata wartości aktywów”
MSR 37	„Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”
MSR 38	„Wartości niematerialne”
MSR 39	„Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”
MSR 40	„Nieruchomości inwestycyjne”
MSR 41	„Rolnictwo”
MSSF 1	„Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”
MSSF 2	„Płatności w formie akcji”
MSSF 3	„Połączenia jednostek gospodarczych”
MSSF 4	„Umowy ubezpieczeniowe”
MSSF 5	„Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”
MSSF 6	„Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych”
MSSF 7	„Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”
MSSF 8	„Segmenty operacyjne”
MSSF 10	„Skonsolidowane sprawozdanie finansowe”
MSSF 11	„Wspólne postanowienia umowne”
MSSF 12	„Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach”
MSSF 13	„Wycena wartości godziwej”

Nieobowiązujące jeszcze standardy:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” – przewidywana data przyjęcia przez Komisję Europejską 2018 rok,
- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” – przewidywana data przyjęcia przez Komisję Europejską 2016 rok,
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – przewidywana data przyjęcia przez Komisję Europejską 2017 rok.

Porównanie poszczególnych standardów do UoR

MSR 1 „Prezentacja sprawozdania finansowego”

MSR 1	UoR
Określa formę prezentacji sprawozdań finansowych, definiuje minimalny zakres informacji każdej części sprawozdania finansowego	Określa części składowe sprawozdania finansowego, a także strukturę poszczególnych części sprawozdania
Wymaga prezentacji sprawozdania z całkowitego dochodu obejmującego rachunek zysków i strat. Od 1 lipca 2012 r. sprawozdanie to zmieniło nazwę na sprawozdanie z przychodów i kosztów i innych całkowitych dochodów	Nie przewiduje sprawozdania z całkowitych dochodów Pozycje odpowiadające zdarzeniom kwalifikowanym, jak też inne całkowite dochody ujmowane są w bilansie przede wszystkim w pozycji Kapitał z aktualizacji wyceny
Wymaga sporządzania sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych	Nie wymaga sporządzania sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych, jeżeli sprawozdanie nie podlega obowiązkowi badania
Nie wymaga sprawozdania z działalności. Jednak wskazuje, że sprawozdanie finansowe może być uzupełnione o inne raporty, jeśli tak wynika z odrębnych przepisów	Wymaga sprawozdania z działalności, jeżeli nie stanowi ono części sprawozdania finansowego
Zezwala na prezentację pozycji bilansowych metodą opartą na płynności	Nie zezwala na prezentację pozycji bilansowych metodą opartą na płynności
Zezwala na klasyfikowanie zdarzeń do kategorii zysków i strat nadzwyczajnych	Nie zezwala na klasyfikowanie zdarzeń do kategorii zysków i strat nadzwyczajnych
Wymaga ujawnienia głównych założeń dotyczących przyszłości	Nie wymaga ujawnienia głównych założeń dotyczących przyszłości
Zabrania wcześniejszej publikacji sprawozdania jednostkowego od publikacji sprawozdania skonsolidowanego	Nie wskazuje wymogów odnośnie do wcześniejszej publikacji sprawozdania jednostkowego
Wymaga ujawnienia informacji o kapitałach, w szczególności zasad zarządzania kapitałem	Nie wskazuje wymogów odnośnie do ujawniania informacji o kapitałach

MSR 2 „Zapasy”

MSR 2	UoR
<p>Kluczowym zagadnieniem jest sposób ustalenia wartości początkowej (ceny nabycia lub kosztu wytworzenia) oraz bilansowej zapasów, uwzględniającej rozchód dokonany odpowiednią metodą (FIFO lub średniej ważonej)</p>	<p>Reguluje kwestię ujęcia początkowego zapasów, określa sposób wyceny zapasów dokonywany na dzień bilansowy, podaje metody rozchodu zapasów (FIFO, LIFO, cen przeciętnych lub stałych cen ewidencyjnych). Reguluje koszt wytworzenia produktu i określa definicję ceny nabycia</p>
<p>Nie reguluje wyceny, w przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika</p>	<p>Gdy nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika, zwłaszcza otrzymanego nieodpłatnie, wyceny należy dokonać według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego składnika</p>
<p>Nie uwzględnia metod wyceny opartej na cenie zakupu oraz nie zawiera odrębnej regulacji dotyczącej wyceny produktów w toku</p>	<p>Materiały i towary można wyceniać według ceny zakupu, natomiast produkty w toku w wysokości bezpośrednich kosztów wytworzenia lub tylko materiałów bezpośrednich bądź w ogóle ich nie wyceniać, jeżeli nie zniekształca to stanu aktywów oraz wyniku finansowego spółki</p>
<p>W uzasadnionych długim dostosowaniem składnika do sprzedaży przypadkach należy włączyć do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia koszty finansowania zewnętrznego dające się bezpośrednio przyporządkować danemu składnikowi oraz różnice kursowe</p>	<p>W uzasadnionych przypadkach można włączyć do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia koszty finansowania zewnętrznego dające się bezpośrednio przyporządkować danemu składnikowi oraz różnice kursowe</p>
<p>Dla ułatwienia można zastosować metodę kosztu standardowego oraz metodę opartą na cenach detalicznych</p>	<p>Dla ułatwienia można zastosować techniki kosztu standardowego oraz cen ewidencyjnych</p>
<p>Utworzenie/odwrócenie odpisów dokonywane w korespondencji z kosztem własnym</p>	<p>Utworzenie/odwrócenie odpisów dokonywane w korespondencji z pozostałymi kosztami/przychodami operacyjnymi</p>

MSR 7 „Rachunek przepływów pieniężnych”

MSR 7	UoR
<p>Wymaga od jednostki sporządzania sprawozdania z przepływów pieniężnych</p>	<p>Przewiduje możliwość odstąpienia od obowiązku sporządzania sprawozdania z przepływów pieniężnych, pod warunkiem jednak że roczne sprawozdanie finansowe jednostki nie podlega obowiązkowi badania i ogłoszenia</p>
<p>Do ekwiwalentów środków pieniężnych zalicza się inwestycje krótkoterminowe (o terminie zapadalności poniżej trzech miesięcy od daty nabycia), łatwe do zamiany na znaną z góry kwotę pieniężną oraz nienarażone na istotne ryzyko wahań wartości. Ogólnie wyklucza się z tej kategorii lokaty kapitałowe (akcje)</p>	<p>Do ekwiwalentów środków pieniężnych zalicza się inwestycje krótkoterminowe (o terminie zapadalności poniżej trzech miesięcy od daty nabycia), łatwe do zamiany na znaną z góry kwotę pieniężną oraz nienarażone na istotne ryzyko wahań wartości</p>
<p>Przepływy środków pieniężnych z tytułu opodatkowania dochodów należy zaliczać do działalności operacyjnej, chyba że można ustalić ich związek z konkretnymi działaniami finansowymi lub inwestycyjnymi</p>	<p>Nie podlegają odrębnej prezentacji, jako element „ukryty” w zysku netto i zmianie stanu zobowiązań wpływają wyłącznie na przepływy z działalności operacyjnej</p>
<p>Zezwala na ujęcie kredytów w rachunku bieżącym jako elementu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, jeśli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi danej jednostki</p>	<p>Nie zezwala na ujęcie kredytów w rachunku bieżącym jako elementu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. Należy je wykazać w informacji dodatkowej jako źródła finansowania zewnętrznego</p>
<p>Podmioty dokonujące rutynowej sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, płatności pieniężnych, przeznaczonych na produkcję lub nabycie takiego składnika aktywów, oraz wpływy pieniężne z jego wynajmu i sprzedaży należy ujmować w działalności operacyjnej</p>	<p>Takie przepływy ujmowane są standardowo jako działalność inwestycyjna</p>

MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

MSR 8	UoR
<p>Co do zasady nakłada na jednostki obowiązek przekształcenia danych porównawczych. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy przekształcenie to jest niewykonalne</p>	<p>Nakłada na jednostki obowiązek przekształcenia danych porównawczych jedynie wobec jednostek znajdujących się na giełdzie. W odniesieniu do pozostałych jednostek przekształcenie danych porównawczych nie jest obowiązkowe, lecz wymaga, aby dane te zostały zawarte w informacji dodatkowej</p>
<p>Zmianę wielkości szacunkowych (np. zmiana okresu użytkowania ekonomicznego aktywów) ujmuje się za rok bieżący albo za lata przyszłe, albo też bieżąco i w latach przyszłych (bez przekształcania)</p>	<p>Zmianę wielkości szacunkowych (np. zmiana okresu użytkowania ekonomicznego aktywów) ujmuje się za rok bieżący lub za lata przyszłe albo też bieżąco i w latach przyszłych (bez przekształcania)</p>
<p>Wszelkie istotne błędy dotyczące poprzednich okresów koryguje się przez przekształcenie wielkości porównawczych za poprzednie okresy. Jeśli błąd wystąpił przed najwcześniejszym prezentowanym okresem, wówczas koryguje się przez przekształcenie sprawozdania z sytuacji finansowej na bilans otwarcia</p>	<p>Nie zawiera wymogów dotyczących przekształcania danych porównawczych przy zaistnieniu błędu istotnego</p>
<p>Podkreśla konieczność uwzględniania przepisów przejściowych zawartych w zmienianych standardach i interpretacjach</p>	<p>Nie zawiera szczególnych regulacji w zakresie uwzględniania zmian przepisów. Wyjaśnienia zawarte są w KSR 7</p>

MSR 10 „Zdarzenia następujące po okresie sprawozdawczym”

MSR 10	UoR
<p>Określa, kiedy jednostka powinna korygować sprawozdanie z uwagi na zdarzenia występujące po okresie sprawozdawczym, przed zatwierdzeniem tego sprawozdania, a także reguluje kwestię ujawnienia informacji o zatwierdzeniu sprawozdania</p>	<p>Ogólne regulacje zawarte w art. 54 UoR, uszczegółowione w KSR 7</p>

MSR 10	UoR
Dywidend proponowanych lub zadeklarowanych z tytułu instrumentów kapitałowych po dniu zakończenia okresu sprawozdawczego nie należy ujmować jako zobowiązania w dniu zakończenia okresu sprawozdawczego. Wymaga się ujawnienia ich w informacji dodatkowej	Brak szczegółowych regulacji w zakresie ujawniania informacji o dywidendach, konieczność wskazania propozycji podziału zysku
Wymaga ujawnienia daty zatwierdzenia sprawozdania do publikacji	Nie zawiera wymogu ujawniania informacji o dniu zatwierdzenia sprawozdania finansowego

MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną”

MSR 11	UoR
Reguluje ujęcie księgowe przychodów i kosztów związanych z umowami o usługę budowlaną. MSR 11 stosuje się do wszystkich istotnych umów, wykonywanych w okresie, w którym przypada co najmniej jeden dzień bilansowy	Ma zastosowanie jedynie do umów o usługę budowlaną o okresie dłuższym niż 6 miesięcy oraz zaawansowanych w istotnym stopniu na dzień bilansowy
Określa przypadki, w których można dokonać podziału lub połączenia umów w celu ich rozliczenia	Brak regulacji w UoR, uszczegółowione w KSR 3
Szczegółowo uregulowana kwestia uznawania przychodów z tytułu umów o budowę nieruchomości, w tym warunków, w jakich powinno się stosować zasady wynikające z MSR 11 lub MSR 18	Brak regulacji w UoR. KSR 3 można stosować też do umów innych niż długoterminowe
Interpretacja KIMSF 15 „Umowy dotyczące budowy nieruchomości” (obowiązuje od 1 stycznia 2009 r.)	KSR nr 8 „ Działalność deweloperska ” z 5 lutego 2014 r.

MSR 12 „Podatek dochodowy”

MSR 12	UoR
Zakazuje jednostce odstąpienia od obowiązku tworzenia aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Zezwala na odstąpienie od wymogu tworzenia rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,

MSR 12	UoR
	pod warunkiem że roczne sprawozdanie finansowe jednostki nie podlega obowiązkowi badania i ogłoszenia
Nakazuje uwzględnić przyszłe ulgi podatkowe w kalkulacji aktywów na podatek odroczony	Brak regulacji
Nakłada na jednostkę obowiązek kompensowania aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Uzależnia obowiązek kompensowania aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego od zasad (polityki) rachunkowości przyjętych przez jednostkę
Wartość bilansowa składnika aktywów wyceniana zgodnie z modelem wartości godziwej zawartym w MSR 40 zostanie odzyskana w transakcji sprzedaży	Regulacje KSR 2 i UoR nie przewidują możliwości ustalania wartości podatkowej, różnicując sposób osiągania korzyści podatkowych
Późniejsze ujęcie składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego, nierozpoznanego w procesie połączenia jednostek – w okresie 12 miesięcy od dnia połączenia – koryguje wartość firmy, jeżeli rozpoznanie składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego wynika ze zdarzeń i okoliczności istniejących w dniu połączenia. We wszystkich innych przypadkach ujmowane jest w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	Brak regulacji w tym zakresie zarówno w UoR, jak i w Krajowym Standardzie Rachunkowości

MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”

MSR 16	UoR
Określa zasady ujmowania rzeczowych aktywów trwałych, ustalenia ich wartości początkowej oraz bilansowej, dokonywanej wg modelu kosztowego lub modelu opartego na wartości przeszacowanej. Określa także sposób ujmowania zwiększeń składników rzeczowych aktywów trwałych, odpisów amortyzacyjnych i odpisów aktualizujących	Reguluje kwestię ujęcia początkowego rzeczowych aktywów trwałych oraz sposób wyceny dokonywany na dzień bilansowy. Nie przewiduje możliwości wyceny środków trwałych według modelu opartego na wartości przeszacowanej, z wyjątkiem przeszacowania dokonanego jedynie na podstawie odrębnych,